

Elkészült Jászárokszállás város helyi klímastratégiája

A KEHOP-1.2.1 – *Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímadatastosságot erősítő szemléletformálás* - pályázati konstrukció által elnyert támogatás részeként elkészült Jászárokszállás Város Klímastratégiája, melyet a képviselő testület is jóváhagyott már.

Helyi szintű klímavédelmi stratégiával már több hazai nagyobb város és település is rendelkezik.

Miért fontos a helyi szintű klímastratégia elkészítése?

Magyarország globális és európai léptékben is különösen sérülékeny területnek számít az éghajlatváltozás várható hatásait tekintve, ugyanakkor a klímaváltozás hatásaival szembeni sérülékenység jellege viszonylag nagy területi különbségeket mutat az országon belül. Hazánkban tíz kiemelt problémakörben találkozunk a klímaváltozás hatásaival, ezek a következők: *árvíz általi veszélyeztetettség, belvíz általi veszélyeztetettség, villámárvizek (hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék), aszály, ivóvízbázisok veszélyeztetettsége, természeti értékek veszélyeztetettsége, erdőtüzek, turizmus veszélyeztetettsége, hőhullámok, építmények viharkitettsége*. Ezen problémakörök érintettsége, illetve jellegzetességei kerültek kifejtésre a városi klímanulmányban.

Sokaknak a klímaváltozás leginkább nyáron jut eszébe, az akkor tapasztalt rendkívüli hőséget érzik túlzónak és egyre erősebbnek évről évre. A nyaranta érkező hőhullámok kimutathatóan megemelik a többlethalalozás arányát – elsősorban az idősek és keringési betegséggel rendelkezők, valamint a kisgyermek számára kockázatos ez az időszak. Addig, amíg jelenlegi éves szinten 18-20 hőségnap várható a nyári időszakban, addig ez a szám előrejelzések szerint 2021-2050 között **48 hőségnapra fog emelkedni**. Önmagában ez az adat is aggodalomra ad okot.

Ma már tudományos egyetértés van abban a tekintetben, hogy a klímaváltozás elsődleges oka az emberi tevékenységből származó üvegházgáz kibocsátás megnövekedett mennyisége. Az éghajlatváltozás várható negatív hatásainak csökkentésére kétféle válasz együttes alkalmazását igényli: az üvegházhatású kibocsátások csökkentését, és az elkerülhetetlen éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást.

Míg a klímaváltozás mérséklése globális összefogással érhető el, addig a kedvezőtlen hatásokra való felkészülés – a hatások jellegének és mértékének nagymértékű területi differenciáltsága miatt – területi szinten valósítható meg a leghatékonyabban.

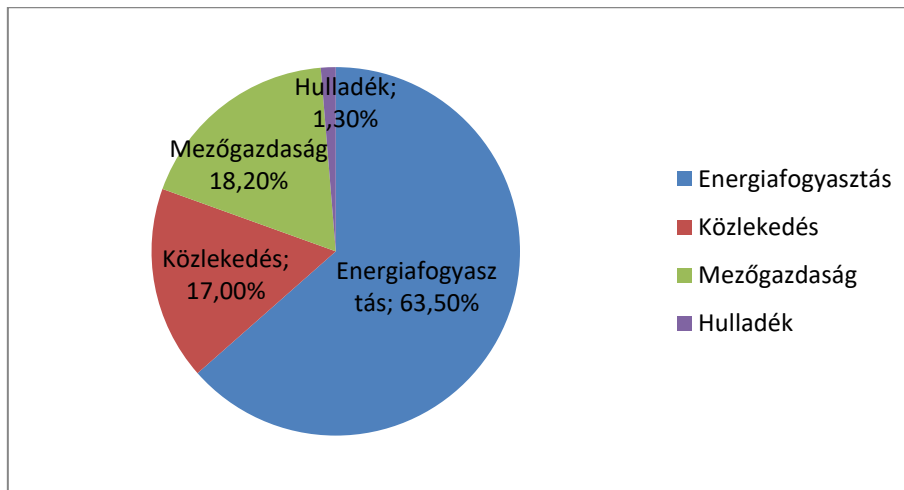
Az elkészült klímastratégia legfontosabb megállapításai

Pozitív, hogy Jászárokszállás városa az országos átlagnál kedvezőbb gazdasági mutatókkal rendelkezik. A jobb gazdasági jellemzők átlagon felüli alkalmazkodási képet vetítenek előre a klímaváltozáshoz. Már több olyan beruházás is történt a városban, melyek közvetve a kibocsátott üvegházhatású gázok csökkentését fogják eredményezni, ide sorolandók az energiahatékonysági (fűtési korszerűsítések, napelem, napkollektor), illetve a kerékpárút fejlesztések is.

A város területére úgynevezett üvegházgáz leltáris is készült -, kiszámításra került a kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége is. Jászárokszállás város teljes üvegházhatású gáz kibocsátása – az alkalmazott számítási módszertan alapján – évente 34 855,79 tonna, mely Magyarország teljes kibocsátásának mindössze 0,08 %-át teszi ki. A településen **a legtöbb üvegházhatású gáz kibocsátást az energiafogyasztás okozza** (beleértve az ipari felhasználást is), ezt követi a mezőgazdaság és a közlekedés.

Az energiafogyasztás döntően a **fosszilis energiaforrások elégetésére vezethető vissza**. Jászárokszállás esetében ez az összes kibocsátás 80%-a. Ezen belül a közlekedéshez köthető kibocsátások értéke 17%.

A **nem energiafogyasztáshoz köthető üvegházhatású gázok** – a metán és a dinitrogén-oxid – döntően a mezőgazdaságban, illetve a szennyvízelvezetést és –kezelést is magában foglaló hulladékkezelésben keletkeznek, ez a két szektor az összes kibocsátás 19,5%-a. Önmagában a hulladékkezelésből származó kibocsátás mindössze 1,30%

Jászárokszállás üvegházhatású gáz kibocsátásának ágazatok szerinti megoszlása

A tanulmány nevesít közép- és hosszú-távú célokat a kibocsátott üvegházhatású gázok csökkentésére, ennek elérése pedig intézkedéseket jelöl meg települési szinten. Egy település gazdaságának szerkezete, továbbá a lakosság **társadalmi-gazdasági helyzete jelentősen befolyásolja** mind az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértékét, mint pedig az alkalmazkodási lehetőségeket a klímaváltozás jelenlegi és várható hatásaihoz.

Jászárokszállás erősségeihez tartozik kertvárosias telekrendezés, zöld felületek nagyobb aránya, valamint jelentős megújuló energiatermelési potenciállal rendelkezik (a napsütéses órák száma kiemelkedően magas), a helyiek preferálják a kerékpáros közlekedést, melyet a folyamatosan fejlődő infrastruktúra is támogat.

A pályázat részeként előzetesen a város honlapján megjelent egy kérdőív a klímaváltozás kapcsán, melynek jelen tanulmány elkészítésekor összesített aktuális válaszadások alapján az alábbiak jegyezhetők meg. A válaszadók 70%-a 25-50 közötti. Többségük felsőfokú (60%) végzettséggel rendelkezik. 100%-uk hallott már a klímaváltozásról, és elismerik, hogy már jelenleg is hatással van ez az életükre. Nagyon sokan közvetlen változóként az időjárást nevezik meg, a gyerekek jövőjéért történő aggodás is jelentős mértékű. 100%-uk szerint szükséges az önkormányzatnak helyi szinten is lépéseket tennie a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodáshoz. Elsősorban lakóterületi zöldítésekkel, hulladékok mennyiségének csökkentésével, fatelepítésekkel tudna hatni az önkormányzat a többség véleménye szerint.

A városi klímastratégia elkészítése mellett, a pályázat keretein belül számos a klímatudatos szemlélet fontosságát népszerűsítő program is megrendezésre kerül. A jövő évi Birkafőző versenyen felállításra kerülő, „KlíMAváltozás most és a jövőben – Te is TEHETSZ ELLENE!” elnevezésű KlíMASátorban az érdeklődők megismerkedhetnek a kérdéskört érintő problémákkal és az azokra nyújtott megoldási javaslatokkal, informálódhatnak a klímaváltozás helyi hatásairól, javaslatot tehetnek a klímaváltozással kapcsolatos települési intézkedésekre. KlíMATOTÓ segítségével felmérés készül a lakosság tudásáról a klímaváltozás témakörében. A kitöltők között facseteték, esővízgyűjtő tartályok/komposztálók, illetve a gyermekek körében fűfej, csíráztató játékok kerülnek kisorsolásra. A gyerekeket a témához kapcsolódó színezők, interaktív ökológiai játékok várják, valamint az ÖKO-labirintust is kipróbálhatják. A játékos útvesztőben elhelyezett - menetlevéllel teljesíthető - klímatudatossággal kapcsolatos játékok, interaktív feladatok kalandos családi programot kínálnak.

A 2020/2021-es tanévben kerül sor a FÖLD 21 bolygóbarát életmód oktatási program, a tanulmányi versenyek és tanulmányi kirándulások lebonyolítására is, melyek célja, hogy a gyerekek nyitottabbá váljanak az egészséges és környezettudatosabb életmód iránt, valamint könnyen elsajátítható ismereteket kapjanak annak mindennapi megvalósításához.